

## מראי מקומות- מנחות נ"ג

עביד מהני, או אפי' למ"ד אי עביד לא מהני. וכפשוטו לכאו' אינו אלא למ"ד אי עביד מהני. אבל כ' הטה"ק לפרש ע"פ מש"כ תוס' בתמורה, דמה דאמרי' דאי עביד לא מהני, היינו דאין עשיי' זו שעשה באיסור נחשב עשיי', והוי כאילו נעשה מאליו, וא"כ לא שייך סברא זו וא"כ הוי דבר דאילו נעשה ממילא אינו כלום, אבל בדבר שגם אם נעשה ממילא חשיב עשייתו, לא שייך בזה לומר דאי עביד לא מהני. וא"כ, י"ל דבשלמא בשוחט קרבן פסח על החמץ, הא אי אפשר להכשיר מטעם שהרי במציאות הוא שחוט לפנינו, שהרי זהו כמתעסק בקדשים ופסול, וא"כ צריכין לעשייתו, ואם אמרי' דכל מה דאמר רחמנא לא תעביד דאי עביד לא מהני, א"כ לא הוי שחיטתו שחיטה, וממילא צריך קרא להכשיר. אבל מנחה שאפאה חמץ, גם אי לא אהני עשייתו, הרי הוא אפוי לפנינו, דגם אי ה' אפשר שנאפה מאליו ג"כ ה' כשר, שהרי אין דין דצריך לאפותו דוקא. וא"כ, שפיר ה' הגמ' כאן גם למ"ד אי עביד לא מהני, דסכ"ס נאפה לפנינו, וא"כ י"ל דכשר בדיעבד לכ"ע, לכן צריך קרא לעכב.

(ד) **נלמדנה מפסח-** העיר השפת אמת, לכאו' אי הוי ילפינן מפסח, ה' צריך שימור לשם מנחה, כמו דאמרי' לענין מצת מצוה, דצריך שמירה לשם מצה. אבל מהאי קרא דכתי' במנחה עצמה "מצה תהי", אין מזה הוכחה דצריך שימור לשם מנחה. וע"ש עוד דכ' להסתפק אם שומר לשם מצת מצוה, האם יוצא בזה ידי חובת ידי מנחה או לא.

(ה) **אי בר אוריין הוא, יאי, אי בר אוריין ובר אבהן הוא, יאי-** העיר הנתיבות הקודש, אי בר אוריין גרידא יאי, א"כ כש"כ אי בר אוריין ובר אבהן נמי, וא"כ למאי צריכין לבבא זו. וביאר דמה דאמרי' דאי בר אבהן ולא בר אוריין הוא, אישא תיכלי, היינו משום דכיון דאביו תלמיד חכם הוא, א"כ יש טענה יתירה עליו מה שאין הוא עצמו בן תורה. וא"כ, י"ל דבר אוריין אינו כמו מדרגת ת"ח, אלא מדרגה קטנה, וא"כ ה"א דכיון דאביו ת"ח,

(א) **כי קא מיבעיא לי לעכב-** ה' הקרן אורה, מהו שאלת הגמ' לענין איך ידעי' לעכב, הרי מפורש בקראי דכל שאור וכל דבש וכו' לא תקטירו, אלמא מפורש הוא דחמץ פסול להקטרה, וא"כ ממילא המנחה פסולה, כיון דאינו יכול להקטירה, ולא יעלו לריח ניחוח. עוד ה' הק', הרי כיון דכתי' מצות תאכל, שמעי' מינה דחמץ לא תאכל, וא"כ, כיון דאסור לאכול השירים, לכאו' לא בעינן שינה עליו קרא לעכב. וע"ש שכ' ליישב דאף אם לכתחלה אינו יכול לעשות המנחה חמץ, מ"מ אם לא שנה עליו הכתוב לעכב, אז בדיעבד יהי' יכול גם לאכול השירים, וקרא דמצות תאכל ג"כ לא יהי' אלא למצוה ולא לעכב. ומה דכתי' כל שאור וכו', אולי י"ל דקרא זה לא מלמדנו אלא לענין שאור ממש, אבל לענין חמץ אפשר דאין למדין משם דאסור להקטירה.

(ב) **אלא דר' יהודה לר' יהודה-** ע' בעולת שלמה שהביא מה שהק' העונג יו"ט, דהגמ' בחולין (כב:) צידד דאולי ר"י ס"ל דשיאור הוי ספק חמץ ספק מצה, ולא הוי ברי' בפנ"ע. והק' העויו"ט, א"כ מהו קו' הגמ' אלא דר"י לר"י לימא לא תאפה חמץ אלא שיאור, הרי ממ"נ, אם חמץ הוא, ודאי אסור הוא, ואם מצה הוא, אין צריך קרא להתירו, וכדאמרי' בעלמא, איצטריך קרא למשרי ספיקא. ותי' דקו' הוא דאולי כוונת הקרא לומר דשיאור מצה הוא, דאי"ז פשוט מסברא, ולכן ה' צריך קרא לגלותה.

(ג) **ואימא לא תאפה חמץ למיקם גברא בלאו בעלמא, ואיפסולי לא מיפסלא-** ע' בטהרת הקודש שהביא מה שהק' המשנה למלך, דאי' בירושלמי דצריך קרא לומר דהשוחט קרבן פסח על החמץ דהקרבן פסח כשר. ומשמע מזה דמסברא חיצונה היינו אמרי' דצריך להיות פסול, ולכן צריכין קרא להכשיר, אבל כאן מסברא חיצונה הוי כשר, ולכן צריך קרא לפסול, ומ"ש. וכ' הטה"ק דיש לחלק, דהא יש לעי', האם קו' הגמ' רק למ"ד כל מה דאמר רחמנא לא תעביד אי

אף שהוא בן תורה, אבל אינו ת"ח כמו אביו,  
א"כ ה"א שיש טענה עליו, וע"ז קאמר דגם  
זה יאי, כיון דעכ"פ בר אוריין הוא.

(ו) חזי' דהוה עכירא דעתי', פתח ואמר וכו' - ע'  
בקרן אורה באריכות גדולה בביאור כל  
הסוגיא ובסמיכותו לריש פרקין. וע' בעיון  
יעקב שכ' דאפשר דכוונתו באמרו טובתי בל  
עליך, היינו לרמז לו דאינו מחזיק לו טובה  
כ"כ במה שהוא בר אוריין, לפי שבר אבהן  
הוא. וע"ז השיב לו כל האגדתא בענין אדיר  
ואדירים, לרמז לו שיש לו מעלה שהוא אדיר  
בן אדירים.

(ז) מאדירים אלו המצרים דכתי' צללו כעופרת  
במים אדירים - ע' במהרש"א דהעיר דמבואר  
בגמ' ד"אדירים" קאי על המצרים, ולא על  
המים הסמוך לה, ומהו ההכרח לפרש כן.  
וביאר דאם "אדירים" קאי על המים, א"כ  
נמצא דלא ביאר הפסוק מי צללו כעופרת,  
והרבה חסר מן הפסוק. ולכן ביאר דאדירים  
קאי על המצרים, וא"כ שפיר אמרי' דצללו  
היינו המצרים.

(ח) סוף סוף, כי קא כייל לעשרון קא כייל - הק'  
החזון איש (ל"ה, י"א), הא לא שייך לדון  
לכמות שהן או כמו שהן אלא בעושה עכשיו  
מצוה, או אוכל איסור או נוגע בטומאה,  
ובמעשה זו הדבר תלוי בשיעור מן השיעורים,  
אבל כאן המדידה אינה מצוה ולא זמן מצוה,  
ואין המצוה נעשית בתודה ובשתי דלחם  
אלא בזמן שחיטת הזבח, ולא אמרה תורה  
שיעור עשרון בחלות אפיוות אלא בסלת,  
ואיך יתכן לשער כמות שהן אחר לישא. וכ'  
דאפשר דקשיא לי' דכיון דר"י ס"ל לקמן  
(צה:): דשתי' הלחם נלושות בפנים, דמדת  
יבש נתקדשה, א"כ בשעת מדידה מתקדש  
קדושת הגוף, וא"כ י"ל דשיעורו כמות שהוא  
בשעת מדידה.